

*Écsettel írt
szerelmes földrajz*

Karcag

L. Agnes

Karcagi hívogató

Karcag Város Önkormányzata nevében tisztelettel köszöntöm Önt kedves olvasó, s hívom arra, hogy ellátogatva hozzánk ismerje meg az Alföld, a Nagykunság, városunk Karcag szépségét, természeti és kulturális értékeit, épített örökségeit, hagyományait, népi ételeit.

Sok mindent tudunk Önnek kínálni: testet-lelket felüdítő gyógyvizes fürdőt; kényelmes sétával bejárható tanösvényt és természetvédelmi területeket, miközben számos különleges védett növény és állatfaj lesz látható. Várjuk Önt horgászati és vadászati lehetőséggel; a puszta végtelen síkságát bejáró kerékpáros és lovas kocsis kirándulásainkkal, s más sportolási lehetőségeinkkel. Érdeemes elmélyülni a múzeum, a tájház, a kiállítótermek, szabadtéri emlékhelyek gazdag kínálatában. Látogassa meg a gasztronómiai élményeket is adó országos hírű rendezvényeinket is.

Kiadványunk segítséget nyújt Önnek – a városunkban élő és alkotó dr. Kenyeresné Zagyva Ágnes festőművész képein keresztül, hogy egy rövid séta erejéig ismerkedjen Karcaggal. Valóban megismerni, megtapasztalni az itt élő emberek vendégszeretetét azonban csak úgy tudja, ha eljön hozzánk Karcagra, a Nagykunság fővárosába.

Minden érdeklődőt arra bátorítok tehát, hogy látogasson el hozzánk, utcáinkon barangolva ismerkedjen meg városunkkal, hagyományainkkal, népművészetünkkel, pihenjen meg gondozott parkunk fái alatt, élvezze ételkülönlegességeinket és rendezvényeink igazi, hamisítatlan, kunsági hangulatát.

*Dobos László
polgármester*

Borító elején lévő kép: Különös fények 40 cm x 30 cm, olaj, vászon

Borító hátulján lévő kép: Erkélyemről (részlet) 34 cm x 19 cm, olaj, festőtábla

Ecsettel írt szerelmes földrajz...

Dr. Kenyeresné Zagya Ágnes képei elé

Aki ismeri a mi városunkat, vagy ha csak átutazóként láthatja is, azonnal szembe tűnik, hogy Karcag a művészetet pártoló város. Varázsos hely, mely sok kiváló alkotónak adott életre szóló inspirációt, legyen az irodalmár, szobrász, festő, keletkutató... Innen indultak, s java részük pályája itt teljesedett ki, vagy ide tértek vissza a szülőföld adta feltöltő erőért. Bár dr. Kenyeresné Zagya Ágnes nem itt született, hanem a szomszédos Püspökladányban, de eszmélése, művészi kiteljesedése ide köti.

Nem véletlen a cím, a szerelmes földrajz nem csak írói, költői műfaj, magukénak érzik a tárgyalkotó művészek is. Ecsettel megörökíteni a határt a violaszínű ég alatt, vagy egy-egy középületet, mely a nagykunsági történelem mérföldkövét jelzi, ugyanolyan kötődést érzékeltet, mint bármely más művészi műfaj. Zagya Ágnes képein különös fényben fürdik a város, élmény vele barangolni.

Ez a válogatás a munkásságának egy szeletét mutatja, művészetének egy mezsgyéjét, a tájképfestészetét. Kiváló válogatást adhatnánk művészetének más területéről is, hiszen igen termékeny alkotóval van dolgunk, aki portréfestőnek éppoly jó, mint tájfestőnek. Sokszínű a skála, ami a munkásságát jellemzi. Szinte minden területen kipróbálta magát, az örökös kísérletező kedv és az életöröm sugárzik a képeiből.

Ha ezt a piktúrát valamelyik ismert stílus keretébe szeretnénk besorolni, talán a posztimpreszionizmus lehetne az... Ám valójában ez a profil nem igényli az irányzatok szerinti bejegyzést, mert annyira egyedi, alkata, természete rendhagyó. Olyan a festészete, mint az örömben fogant szerelemgyerek: csupa élet, lendület, a természeti lét kimeríthetetlen szépségének titkait firtatja. Dr. Kenyeresné Zagya Ágnes művészetének inspiratív eleme a táj.

Művésztanár – ahogyan magát meghatározza. Mindnyájan tudjuk, hogy mennyire fontos az életben egy-egy meghatározó tanáregyéniség. A világot nyitja ki, olykor pályaorientáló, máskor sajátos látásmódot tanít velünk. A művészetre nevelés, a művészetet befogadni képes ember nevelése a legfontosabb dolgok egyike. Léleknyitogató a művésztanár. Kodály Zoltán ugyan a zenei nevelésre értette, de a gondolat minden művészeti ágat oktató tanárra érvényes: „Fontosabb tudni, hogy ki Kisvárdán az énektanár, mint azt, hogy ki az Operaház igazgatója...”, mert a művészetre érzékeny közönséget nevelni kell, féltő gonddal óvni a silány behatásoktól. Ez a művészeti nevelés minden ágára, a képzőművészetre is igaz.

Dr. Kenyeresné Zagya Ágnes a sárréti táj szülöttje, de a Nagykunság az éltető közege. Minden rezzelésében, minden ecsetvonásában a kunsági tájhoz kötődik. Műveit számos helyen állította már ki itthon és külföldön egyaránt. Tagja több alkotó közösségnek, így a decsi, a kétegyházi, a tőserdei, dunafalvi, bélmegyeri, kötegyáni alkotó táboroknak. Számos közintézményben láthatjuk festményeit iskolában, művelődési intézményekben, polgármesteri hivatalokban és természetesen a kortárs képzőművészet fellegváraiban, a galériákban: a Decsi Galéria, az Agárdi Galéria, a Kiskunsági Nemzeti Park Galériája és munkáit beválogatták a Tehetséges Alkotók Magyarországa online Galériába is. Sikereit elsősorban a munkái mutatják, de az értük kapott elismerések is erősítik.

Lélekipihentető városi sétára hívjuk Önöket. Barangoljunk Karcagon, élvezzük dr. Kenyeresné Zagya Ágnes ecsettel írt kalauzolását...

Karcagon, 2018. április 8.

Dr. Bartha Júlia

Dr. Kenyeresné Zagyva Ágnes

Püspökladányban született 1947-ben. Általános és középiskoláit szülővárosában végezte. A képzőművészet iránti első inspirációit a debreceni művésztelepről kijáró művészekről kapta, ez az érdeklődés meghatározta további életét. Felsőbb tanulmányait a Könnyűipari Műszaki Főiskolán, a Bessenyei György Tanárképző Főiskolán és a Képzőművészeti Főiskola (ma Képzőművészeti Egyetem) rajz-tanárok felsőszintű képzésén festészetet tanult. Művészi pályafutására ez utóbbi volt legnagyobb hatással, kiváltképp két tanára, Bálványos Huba és Balogh Jenő útmutató irányításai alakították szemléletét. Ahogyan Bálványos Huba művészettörténész írja munkáiról: „Zagyva Ágnes a természet, a víztükör, a növényzet (fű, fa, virág) tárgyköre kimeríthetetlen kínálattal ihleti festésre. Született tehetsége tulajdonképpen színérzékenységgel nyilatkozik meg legfelszabadultabban. Jól operál a fényvel és az atmoszférával.”

Önarckép 50 cm x 40 cm, olaj, vászon

Dolgozott mérnökként, tanárként, alkotó pályája később, alkotótáborok ösztönzésére, Karcagon és Berekfürdőn teljesedett ki.

Tagja a Magyar Rajztanárok Országos Egyesületének (MROE), a Magyar Aranyecset Művészi Társaságnak, a Magyar Alkotóművészek Nonprofit Közösségének (MANK), a DavidArts – Budapest, a Békés Megyei Képzőművészeti Szabadiskola Egyesületnek, a Kőtegyáni Alkotóművészek Baráti Körének és a Püspökladányi Képzőművészeti Körnek. Számos városban kiállították munkáit, így Amien-Longauban (Franciaország), Budapesten, Békésen, Bélmegyeren, Karcagon, Püspökladányban, Gyulán, hogy csak a legfontosabbakat említsük. Munkáit számos közgyűjtemény őrzi, úgymint: a Decsi Galéria, az Agárdi Galéria, a Kétegyházi Kastélygaléria, a kőtegyáni Művészház, a berekfürdői Sebők Margit Galéria és más közintézmények.

Stílusa ma már érett művésszé avatta. Személyiségét leginkább festői hitvallása mutatja:

„Boldog ember vagyok, mert egész életemben azt csinálhatom, amit a legjobban szeretek, végigjártam az életemet. Számomra a szépség a boldogság kiapadhatatlan forrása. Csak meg kell keresni... Mindenütt elrejtőzhet.”

KARCAG

A „Nagykunság fővárosa” Szolnok és Debrecen között félúton található. A város alapítói, a térség benépesítői a kunok voltak, akiket IV. Béla király telepített le a tatárjárás után. A kunok nomád életformájukat a XV. századtól feladták és megkezdődött beolvadásuk a magyarságba. A régi kiváltságokból eredő kun öntudat azonban még napjainkban is él az itt élők szívében, a kun nyelvemlékeket személynevek és földrajzi nevek, mondák őrzik.

Karcag a Hortobágyi Nemzeti Park déli Fogadókapuja, az érintetlen puszta közepén álló Zádor-híd, a kunhalmok, a legelésző nyájak, a naplemente, a védett növény- és állatvilág a természetbarátok számára ideális túracél. A hatalmas határban még fellelhető tanyák, gémeskutak, letűnt korokat idéznek.

Őrizzük és ápoljuk épített és természeti, valamint szellemi értékeinket, büszkék vagyunk az elszármazott híres karcagiakra, elődeink hagyományaira, kultúrájára, páratlan népművészeti értékeinkre.

Karcag város a magasból 50 cm x 100 cm, olaj, vászon

Kezdjük sétánkat a Dózsa György út és a Déryné utca sarkán álló, az 1925-26-ban épült kétemeletes, eklektikus épülettől, a Kultúrpalotától. Eredetileg mozi- és színházterem, kiállító-helyiség, könyvtár és étterem működött benne. Ma a Déryné Kulturális, Turisztikai, Sport Központ és Könyvtár székhelye, a város információs és kulturális központja. A főbejárati homlokzaton lévő timpanon mezejében egy Pegazust és egy színészmaszkot ábrázoló szoborcsoport van. Az épülettel szemben található a Nagykun Látogatóközpont.

Déryné Kultúrpalota 40 cm x 40 cm, olaj, vászon

Karcagon Kossuth Lajost nagyon tisztelték, ezért a négyszáz méteres főteret 1892-ben róla nevezték el. A tér egyik legimpozánsabb épülete a Városháza, amely 1910-12-ben épült szecessziós stílusban, Vida Artúr műépítész tervezte. A kivitelezést Vidákovits József építész irányítása mellett Kása József karcagi építőmester végezte.

A Városháza főbejáratával szemben áll az I. világháború hősi halottainak emlékműve. A lovas szobor az 1745-ben létrehozott, s egészen az I. világháborúig fennállott jászkun huszárezred katonáját ábrázolja. Alkotója Gáldi Gyula szobrászművész.

Karcag Városháza 40 cm x 50 cm, olaj, festőtábla

I. Világháborús emlékmű 20 cm x 60 cm, acryl, vászon

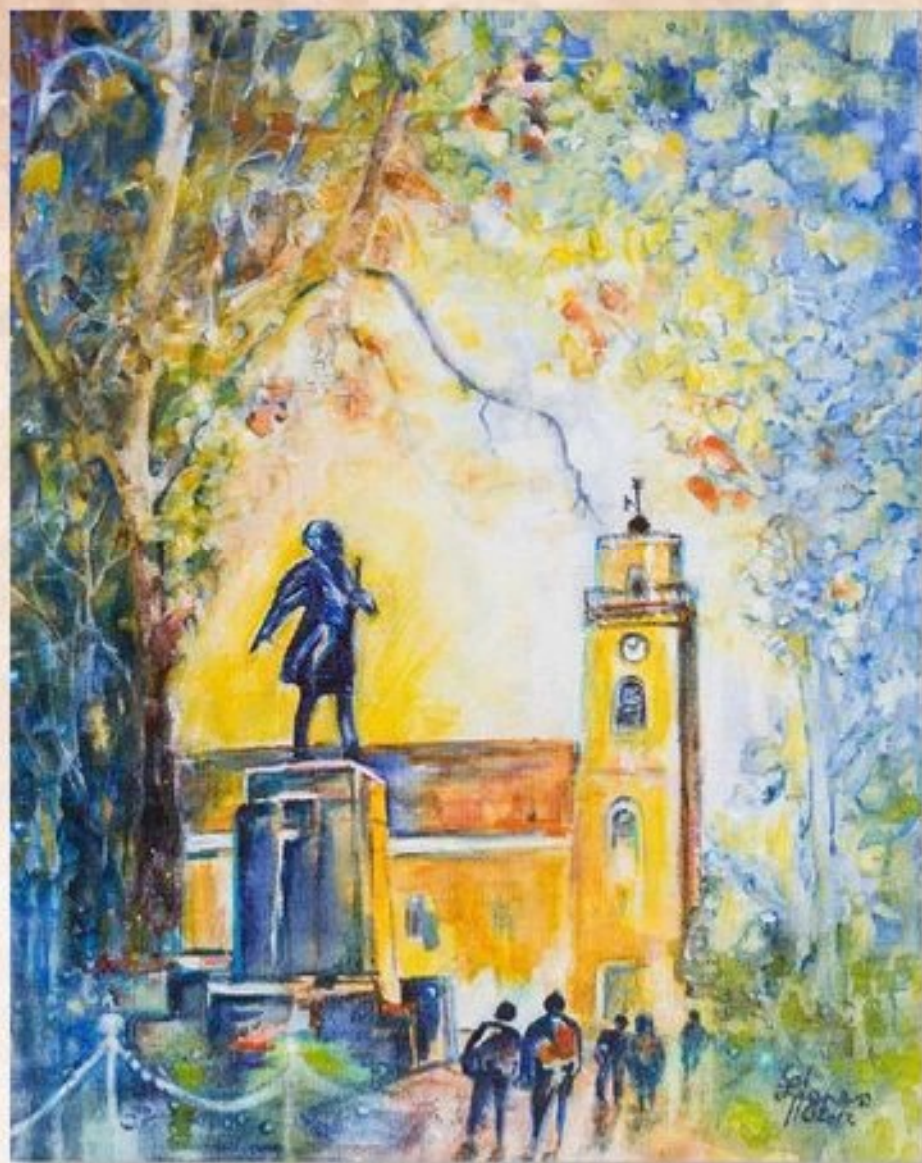
A Kossuth tér közepén áll az 1893-ban átadott első artézi kút mintájára visszaállított "Angyalos kútként" ismert kútépítmény, mai nevén Viktória-kút. 2001-ben Györfi Sándor szobrász az eredeti terveknek megfelelően állította helyre. A mellette lévő régi öntöttvas villanyoszlop a város 1908. évi villamosításának emlékét idézi.

A tér másik oldalán a sétálóutcában Németh Gyula turkológus egész alakos szobra áll, amelyet 1990-ben állítottatott a szülőváros.

A Városháza mellett található az igen impozáns tömbje a Nimród**** Bioszálloda, Bioétterem és Biobolt épületének. A 2008-ban megnyílt szálloda folyamatosan várja vendégeit.

Hotel Nimród 30 cm x 40 cm, acryl, vászon

Református Nagytemplom 40 cm x 30 cm, acryl, vászon

A Kossuth szobrot 1907-ben avatták fel Kossuth Ferenc jelenlétében. A szobor alkotója a századforduló igen neves szobrásza, Horvay János volt.

*Karcagon, háttérben
a református templom
40 cm x 30 cm, acryl, vászon*

Kossuth téri református templom. Ezen a helyen 1633-ban már egy korábban épült, itt álló templomhoz építettek tornyot. 1793 és 1797 között Rabl Károly tervei szerint és irányításával újjáépült a templom a toronnyal együtt. Rendkívül szép a háromhajós templom egységes, későbarokk-copf belső tere. A templom 1560 sípval készült orgonája 1866-ból való. Figyelmet érdemel még az ugyancsak copffából készült szószék. A református templom előtt 1935-ben állítottatott Országzászlót Györfi Sándor szobrász újította fel 1996-ban, a Millecentenáriumi évben.

Györfi Sándor Kossuth-díjas szobrász-művész a református templomkertben 1992-ben állított II. Világháborús Emlékműve az ország egyik legszebb alkotása. Az 555 háborús áldozat nevét őrző hatszögletű fekete gránit posztamentum a kétalakos szoborkompozíció, a Kun Pieta - az anya, halott katonai fiával az ölében - megrendítő hatást kelt. A szobor mögött félkörben hat toszkán jellegű oszlop áll, csonka, törött párkányai a háború borzalmaid idézi.

A Nádor oszlop. A város legrégebbi köztéri alkotását József nádor 1805. évi karcagi látogatásának emlékére a nagykun városok állították a református templom mellett, 1808-1809 körül. Többször lebontották, a jelenlegi oszlopot a Karcagi Nagykun Városvédő Egyesület 1997-ben állította.

*A Református templom tornya
50 cm x 40 cm, olaj, festőtábla*

*A II. Világháborús emlékmű
30 cm x 40 cm, acryl, vászon*

*Estifények Karcagfőterén
40 cm x 60 cm, acryl, vászon*

A Bíróság épületét Fellner Sándor budapesti műépítész tervezte és építette 1891-ben.

A Kossuth tér másik jelentős épülete a volt Bárány vendéglő és szálloda, amely 1825-ben épült eklektikus stílusban. Eredetileg vendégfogadónak építették, udvarán egy szekérállással. Az épület előtt akkor még a piactér terült el. Az 1860-as években emelettel egészült ki és szállodát alakítottak ki benne. 1935-től kollégiumként működött, jelenleg általános iskolának ad otthont.

A Szent György Ortodox templom barokk stílusban, 1794 és 1798 között épült, Rabl Károly tervezte. A szentély felé csak 1811-re készült el a barokk, részben copf jellegű ikonosztáz. A szószék szintén XVIII. századi. Az épület keletre tájolt, három cseh süveg boltozatos csarnoktemplom, félköríves szentéllyel, nyugati homlokzati toronnyal.

A templom a környéken lakó görög kereskedők anyagi áldozatvállalásával készült el.

Ortodox templom 30 cm x 40 cm, olaj, vászon

Karcagon 40 cm x 50 cm olaj, vászon

A Petőfi szobor György Dezső szobrászművész alkotása, 1948. augusztus 20-án avatták fel.

Városközpont, Karcag 50 cm x 70 cm, acryl, vászon

Gábor orvos-gyógyszerész, Györffy István néprajztudós, Gaál László klasszika-filológus, Németh Gyula turkológus.

A "Csengős Iskola" - Karcagi Nagykun Református Általános Iskola - épülete a Kossuth tér kialakításakor jelentős helyet kapott. A Karcagi Református Egyházközség által építtetett iskolának először 1813-14-ben egy földszintes épülete készült el, majd 1818-ban épült meg az árkádos emelet, valamint az aszimmetrikusan elhelyezkedő lépcsőház. Különleges látványt nyújtanak az iskolaudvar kerítésének sarkaira épített kis tornyok. A bennük elhelyezett csengőkkel jelezték annak idején a tanórák kezdetét és végét. A bejárat mellett látható Kálvin Jánosról készült domborművet, Györfi Sándor alkotását, 2005-ben leplezték le.

*"Elég, hogy kik az országba
Tiszta szívet kérdenek,
Csak Karcagra a Kúnságba
Varró úrhoz jöjjenek."
(Csokonai Vitéz Mihály: Visszajövetel
az Alföldről)*

Csengős iskola 40 cm x 50 cm, olaj, vászon

A költő Csokonai Vitéz Mihály baráti kapcsolatát a karcagi Varró családdal az idézett versében is megörökítette. Csokonai nevét viseli a Könyvtár és egy óvodai tagintézmény, valamint egy utca is. Az Euro Kft. tulajdonában álló Csokonai Ház és Pince, több mint 200 éves épület és a pince előzetes bejelentkezés alapján tekinthető meg.

A karcagi születésű huszárezredes, Kováts Mihályt (1724-1779) ábrázoló dombormű az 1992 óta nevét viselő iskola falán látható. Alkotója Györfi Lajos szobrászművész. A Bocskai utca - Liliom utca kereszteződésénél található a jelképes Kováts Mihály Emlékkapu, vélhetőleg egykor itt állott az ezredes szülőháza. Katonaként a híres jászkun huszárezredben szolgált. Az osztrák-porosz háborúban először Mária Terézia, majd Frigyes porosz király oldalán harcolt. Felderítő szabadcsapat vezetőjeként vett részt a csatákban, de mielőtt a lakosság sarcolására kényszerítették volna, Lengyelországba menekült és kapcsolatba lépett a nemesi felkelőkkel. Harcolt az amerikai függetlenségi háborúban és Kazimierz Pulawskival együtt a huszárok mintájára megszervezte a könnyűlovasságot. 1779. május 11-én harc közben, Charlestonnál esett el.

*Kováts Mihály emlékkapu
30 cm x 40 cm, acryl, vászon*

A Kálvin utca 4. sz. alatt található a Györfly István Nagykun Múzeum szabadon álló, nagyméretű, 1830 körül épült klasszicista épülete. Repräsentálja Karcag ekkor már erőteljes városiasodását, a polgárosodás emlékét is. A jómódra utaló épület létrejötte nyilván összefüggésben van a redempció folytán a városlakók között kialakult vagyonszerű különbséggel, az épület ugyanis Kálmán Sándor nagykun kapitányé volt, tőle örökölte Bogdi Pap Móric, aki 1848-ban Karcag követe volt az országgyűlésben. Az épület 1945 után kórházként működött, és csak 1968 óta múzeum. A földszintes épület alatt téglaboltozatos pince található.

*Györfly István Nagykun Múzeum
25 cm x 60 cm, acryl, vászon*

*Györfly István néprajzkutató szobránál
50 cm x 70 cm, acryl, vászon*

Györfly István (1884-1939) karcagi születésű néprajztudós, akadémikus, a Nagykunok népeletemének jeles kutatója. Halála után hálás tanítványai létrehozták a róla elnevezett Györfly Kollégiumot. A múzeum bejáratától balra látható vörösmárvány reliefjét Papi Lajos kisújszállási szobrászművész készítette 1974-ben. Nagyméretű ülő alakos szobra a múzeum előtti parkban Györfly Sándor alkotása. 1984-ben avatták fel.

Szűcs Sándor (1903-1982) néprajztudós, bár nem karcagi születésű, de Györffy István barátságát bírva lett a Nagykunság kutatója, a karcagi múzeum ujjászervezője, 1952-től 1962-ig igazgatója. Bronz reliefje a múzeum bejáratától jobbra található, alkotója Györfi Sándor.

A múzeum mögötti parkban található a karcagi születésű dr. Mándoky Kongur István (1944-1992) neves karcagi turkológust ábrázoló relief. Györfi Sándor alkotását 1993-ban avatták fel.

*Kántor Sándor Fazekasház
40 cm x 40 cm, acryl, vászon*

A Kerekes István és Kisújszállási út sarkán található karcagi „Sipos-féle” Kövesdaráló (ör-lőmalom) az Örökségvédelmi Felügyelőség határozata alapján: „Védett, egyedülálló az országban, mely a mezőgazdasági-ipari termékek meghatározott csoportjába tartozik.” Az épületben található a 2008-ban megnyílt malomtörténeti kiállítás is, amely a „hatvan malom városának” történeti dokumentumait, eszközeit mutatja be. Az udvaron számos, az őrléshez, daráláshoz szükséges kézi kigép látható, ez a kiállítás szintén egyedülálló az országban.

A Széchenyi sugárút 45. szám alatti épületben megtekinthető az egykori Solcz Patika eredeti, több mint százéves berendezése, és a megmaradt gyógyszerzártai eszközök. Az Orvostörténeti és Patika-kiállítás 1995-ben a gyűjtemény a helyi Kórház orvostörténeti gyűjteményével és a dr. Kátai Gábor orvos-gyógyszerész tevékenységét bemutató kiállítással bővült.

A Baross utca 1. szám alatt található a műemlék Morgó Csárda. A csárda egyike a Karcag városiasodásának korai időszakából megmaradt kevés népi klasszicista épületnek. Egyszerű, téglalap alaprajzú, fehérre meszelt épület. Erősen megemelt tornácát robusztus, kocka alakú láb-azatra helyezett dór oszlop támasztja alá. A tornác, illetve padlószint megemelésének oka, hogy az épület alatt megtekintésre érdemes téglalobozatos pince van. Az ablakokon a falba erősített XVIII. századi kovácsoltvas rácsokat találunk. Ha mindkét irányból közeledtek a pandúrok, akkor is volt menedék, hiszen olyan híre is járt, hogy valamikor alagút kötötte össze az innen 10-12 kilométerre lévő karcagi Ágota Csárdával. A Morgó Csárdát 2009-ben újította fel a város.

A Szent István sugárút és Püspökladányi út sarkán található a római katolikus templom. A katolikusok 1770-től kezdtek betelepülni Karcagra. 1772-ben a mai Ipartestületi Székház helyén megépült első, barokk stílusú templomuk. Az 1834-es nagy tűzvészben ez a templom is leégett. 1896-ban állapota annyira leromlott, hogy megérett az elbontásra.

A mostani Szent István király római katolikus templomot 1901-ben szentelték fel. Tervezője Wind István építész. Az egyhajós, keresztházás, a nyolcszög három oldalával záródós szentélyű templom eklektikus stílusban épült. A szószék, az oltárok, az igényes díszítőfestés gótizáló, így romantikus jellegű. A templomkertben áll a 2011-ben felújított grotta és a dr. Orosz Pál hittanár-plébánosról készült mellszobor. A templom mellett, a Püspökladányi úton látható Szent István mellszobor Györfi Lajos szobrászművész alkotása.

A Püspökladányi úton
34 cm x 19 cm, olaj, festtábla

Az Izraelita Hitközség 1854-ben alakult meg Karcagon, s néhány évtized alatt népes közösséggé fejlődött. A Kertész József utcán álló zsinagógát 1899-ben szentelték fel. Az ezredfordulóra nagyon megfogyott közösség az 1990-es években szépen rendbe hozta a templomot, ami ma már műemlék.

Római katolikus templom
40 cm x 30 cm, acryl, vászon

A templom mellett áll az 1935-ben épült posta, a város egyik „modern” középülete. Az épület díszét (a téglakönyöklők, a téglafalazás módjának változtatása, a romantikus kőlabazat, a nagy kiülésű párkány árnyékhatása) az íves homlokzat közepén egy kitűnő kerámia relief adja, amely lovakkal vontatott delizsánszt ábrázol. A postaszolgálat Karcagon már 1780 körül megkezdődött.

Ha Karcagra Püspökladány, Debrecen irányából a 4. számú főúton érkezünk, utunk a Püspökladányi úton vezet a városközponthoz.

Zsinagóga
30 cm x 40 cm, acryl, vászon

A Dózsa György út mentén lévő kunhalom tetején, – régi nevén Szőlőshalmon – látható az 1851-ben készült, az egyszerű, klasszicista jellegű, kör alakban elhelyezkedő képfülke-építményekből álló 14 stációs kálvária. A domb tetején három nagyméretű, egyszerű fakereszt, harangláb és a Mária-szobor található. A kálváriát többször felújították, legutóbb 1993-ban. Az építmény festői megjelenésű, a környék meghatározó városképi eleme.

*Színek, fények a Kálvária dombon
30 cm x 40 cm, acryl, festőtábla*

A Szélmalommal szemben található a Hortobágyi Nemzeti Park déli fogadókapuja, az 1997-ben épült Szélmalmi Fogadóház, mely a karcagi jómódú redemptusok házának mintájára épült. A hátsó épületrész előtt szőlő oszlopokkal alátámasztott ötnyílású tornác van. Az épületben kapott helyet a védett területek növény- és állatvilágát bemutató kiállítás. A Fogadóház a kerékpáros túraútvonalak kiinduló állomása, udvara a turistacsoportok pihenőhelyeként működik, szalonasütésre, bográcsozásra, az udvari kemencében sütésre-főzésre is van lehetőség.

*A Szélmalmi fogadóház
udvarán
34 cm x 19 cm, olaj,
festőtábla*

„Értünk Kunság mezein ért kalászt lengettél,” írta Kőlcsey Ferenc nemzeti imádságunkban, a Himnuszban. A Nagykunságban termett kiváló sikértartalmú búzából a lisztet egykor a város szárazmalmaiban őrölték. A holland típusú szélmalmok az 1840-es évektől jelentek meg, de a gőzmalmok még abban az évszázadban kiszorították őket. A Vágóhid utca 22. szám alatt fennmaradt 1859-ben épült Gál Ferenc – Gál Szabó Lászlóné – Deák György-féle szélmalom ipartörténeti műemlék, ma múzeumként működik. Az ott kiállított tárgyak, emlékek a szélmolnárok mesterségét idézik. A napjainkig épen maradt szélmalom épülete 6 szintes, forgó tetőrészsel és négy széllappal készült, négyemeletes tornyos, vagy holland típusú szélmalom.

*Szélmalom
40 cm x 40 cm, acryl, vászon*

A debreceni régi sóúton haladva műúton, majd földúton közelíthető meg a Zádor-híd, amely egyedülálló az országban, hiszen a pusztában áll, víz már nem folyik alatta. A Tisza-szabályozás előtt erek, vízfolyások szabdalták át meg át ezt a tájat és rajtuk nem is egy híd segítette a közlekedést. A legjelentősebb Zádor-érre 1805-1809 között robusztus, erős kőhidat állíttatott a Nagykun Kerület.

A legenda szerint a híd köveinek összeragasztásához használt meszet az óriási nádasokból szedett madártojással oltották, ettől lett ilyen erős. A Zádor-híd – akár a későbbi Hortobágyi híd is – kilenc boltívre készült, de az 1830. évi nagy árvíz két-két szélső pillérét elsodorta. A Tisza-szabályozás után elapadtak az errefelé folyó vizek, a Szolnok-Debrecen vasútvonal megépülte (1857) után, pedig az út forgalma is lecsökkent. A híd ma már műemlék. A híd környékén található a Zádor-lapos, természetvédelmi terület.

A Zádor hídnál pihenő birkáék 50 cm x 70 cm, olaj, vászon

Varjak a karcagi határban 50 cm x 70 cm, olaj, vászon

A Zádor-híd közelében található a Zádor-halom és a Lőzér-halom, távolabb pedig az Ágota-halom és még több kunhalom. A kunhalmokhoz, csárdákhoz, mondák és legendák kötődnek. Az alföldi táj jellegzetes térszínformái a kunhalmok, amelyek közül a legöregebbek a rézkorban alakultak ki. Számos mes-tersegesen emelt halom évezredek óta a lakóhelyek színtere volt, több halom azonban temetkezési helyül, őrhelyül és határjelölő pontként is szolgált.

A végtelen pusztán a lemenő nap vörös korongja, a védett növény- és állatvilág, a távolból fehérülő kis tanyák, az integető gémeskutak, a juhnyájak, a kolompszó, a kutyauagatás, egy felröppenő madár éneke, a csönd, a szabadság máshol nem tapasztalható élményét nyújtja.

Az északi temetőben áll a XVIII. században épült csőszház. A „T” alaprajzú veremházat putriszerűen félig a földbe süllyesztették. Ez a megoldás régészeti ásatások tanúsága szerint a középkorig vezethető vissza. A ház falazata vályog nyeregteteje náddal fedett. A bejáratot közepén egy a „T” alak szárát képező épületrész, az ún. gádor alkotja. A „T” alak két szárnyában egy-egy kis szoba van közöttük a gádor tengelyében kemence található; fölötté egykor fakémény volt. Az egykori csőszház ma jelenleg magántulajdonban van.

*Birkanyáj Karcag határában
50 cm x 70 cm, olaj, vászon*

A Madarasi út – Forrás utca sarkán lévő téren áll a Cédulaház. A XIX. század elején épült épületet a város nyugati határában lévő egykori baromfivásártérhez tartozott. Kialakítása klasszicista kúriára emlékeztet. Az épület körül három oldalról három lépcsőfok magasságú téglatornác található. A tornácot 3, illetve 4 egyszerű toszkán jellegű oszlop támasztja alá. Az 1800-as évek elején a Cédulaház vásári adminisztráció székhelye volt, ma már a Strandfürdő részeként a vendéglátást szolgálja, apartmanokat alakítottak ki benne.

Karcag természeti értékei közül kiemelkedik a „Sóskútból” 1497 m mélyről feltörő gyógyvíz. Az Akácliget Városi Gyógyvízű Strandfürdő egész évben nyitva tartó fürdő gyógyvize igen sok ásványi anyagot tartalmaz. Az élményelemekkel gazdagított gyógy I.-II. medencék szolgálják ki a gyógyulni vágyó vendéket egész évben. Építészetileg egyedi megjelenésű wellness és spa komplexummal várják kiemelt célcsoportokat, a családokat. Az épületben található medencetérben verseny úszómedence, kettőtermálmedence és egy tanmedence áll a vendégek rendelkezésére.

A strand mellett található a Karcag – Tiszafüred vasútvonal első állomása a Karcagi Vásártéri megálló. Ha Berekfürdőbe, vagy Tiszafüredre szeretnénk eljutni, akkor itt megálló villanykocsikkal – a „Kis pirossal” – tehetjük ezt meg.

*Vidám játék a strandon
34 cm x 19 cm, olaj,
festőtábla*

*Megjött a Kis Piroska
50 cm x 70 cm
olaj, vászon*

Az állomástól rövid sétával közelíthető meg a város új büszkesége, a Lombkorona sétány, ahol több méter magasból, testközelből figyelhetjük meg a természet csodáit, amellet persze kiváló kikapcsolódási lehetőség minden korosztály számára.

A Kórház utcában magasodik a Kátai Gábor Kórház. Az első kórházat 1946-ban nyitották meg, ez az intézmény költözhetett 1968-ban a kilencemeletes új épületbe. A felújított intézmény a régió legnagyobb, legkorszerűbb létesítménye.

Az Aradi Vértanúk Emlékhelyét 1999-ben készítette az önkormányzat. A fekete gránitköveken a kivégzett hősök nevei és a karcagi honvédek nevei láthatók, az emlékhely köré ültetett hársfák a tizennégy vértanú emlékét idézik. Egy jelképes sziklával és ősgyepvel borított „kundombon” látható Györfi Sándor szobrászművész Nagykun Millenniumi Emlékműve, amely a kunok első betelepülésének állít emléket. A három alakos szoborkompozíció azt a pillanatot örökíti meg, amikor 1239 húsvétján IV. Béla király fogadta a kunok büszke vezérét Kötöny kánt. Az emlékmű-együttesben két, három méter magas, öntött bronz lovas szobor között egy 10 méteres esztergált fekete gránitból készített oszlop áll, amelyben egy másfél méteres aranyozott bronz kettős farkú oroszlán – a kunok címerállata – vigyázza a várost, a kun pusztát.

Folytassuk sétánkat a Kisújszállási úton. A Kisújszállási út a síneken túl Kiskulcsoson, mai nevén Kisföldek – Kertváros városrészen halad keresztül.

Itt találjuk – szép park közepén – a Szentannai Sámuel Középpiskola, és Kollégium épület-együttesét. Az egykori földművesiskolát 1899-ben alapították, céljaira a közbirtokosság 300 hold gyengébb minőségű földet biztosított. Szentannai Sámuel igazgató vezetésével ezeken a területeken folytak először talajjavító kísérletek. A Múzeuma az iskola parkos területén, egy felújított régi szolgálati lakásban kapott helyet. Nemcsak az iskola történetét tárja a látogatók elé, de a kun-sági gazdaszélet szakmai érdekességeibe is bepillantást enged a gyapjú- és patkógyűjtemény, vagy az egykori diákok által készített makettek segítségével. A múzeumban természetesen kiemelt szerepet kap a névadó kutató mezőgazdász Szentannai Sámuel emlékének bemutatása is.

*Kifelé a városból a Kisújszállási úton
50 cm x 70 cm, olaj, vászon*

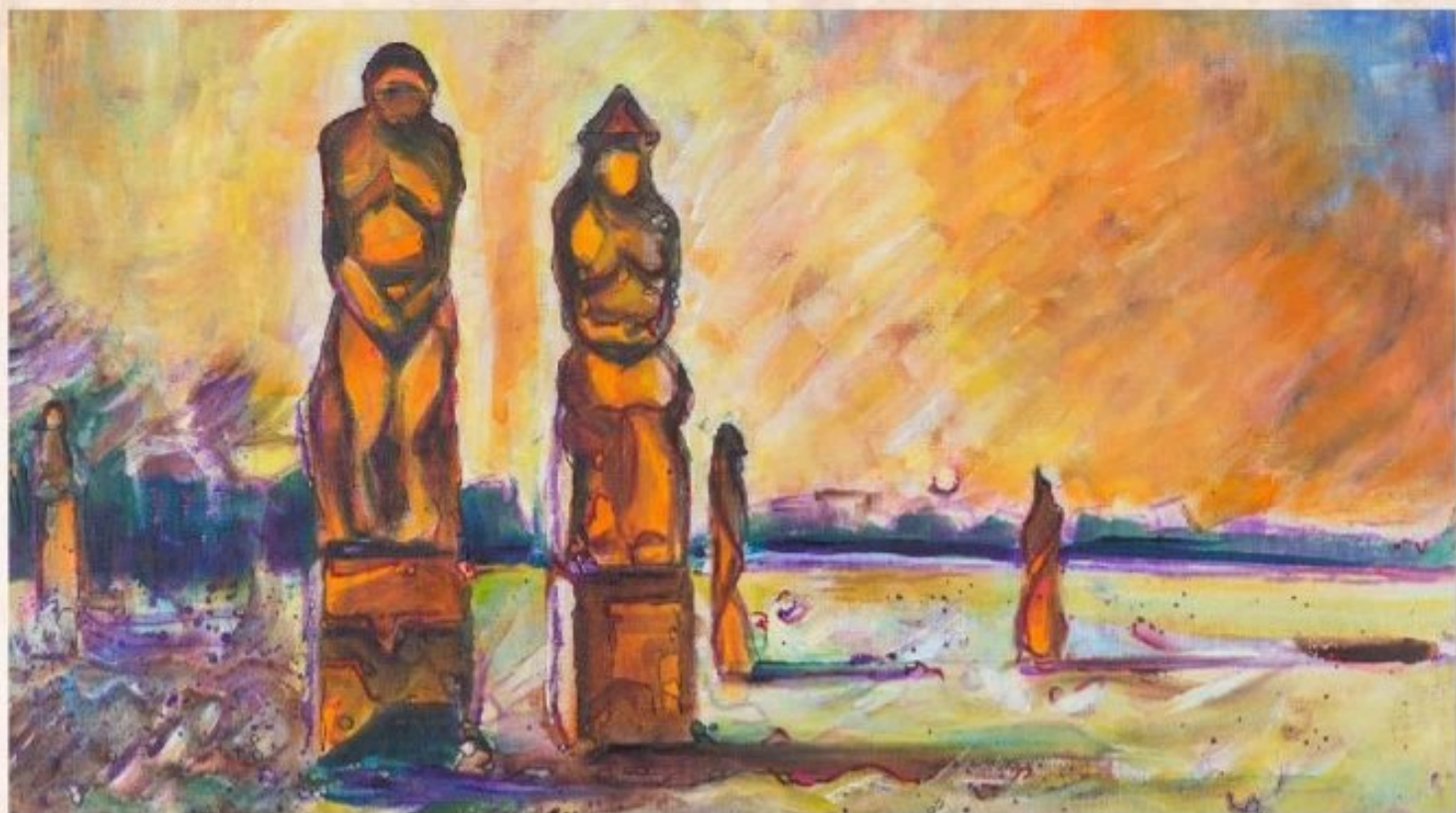

*Szentannai Sámuel Középiskola és Kollégium
50 cm x 70 cm, olaj, vászon*

*Szentannai Sámuel Középiskola és Kollégium
30 cm x 40 cm, acryl, vászon*

Az alföldi gyenge minőségű talaj (szikek) javítása, a fajtanemesítés, a vetőmagtermelés lett a feladata az 1947-ben alapított Karcagi Állami Növénynevelő Telepnek, mely az évtizedek során a Debreceni Agrártudományi Egyetem, ma a Debreceni Egyetem Agrár Kutatóintézetek és Tanyagazdaság Karcagi Kutatóintézeteként vívott ki határokon túli elismerést. A kutató Intézet központi épülete körüli parkot 1985-ben arborétummá minősítették, mintegy 2,5 hektár várja az idelátogatókat. Egy rövid kényelmes sétával körbejárható a fa- és cserjeritkaságokat is tartalmazó a nyári hőségben kellemes hűt biztosító parkerdő. A területén filagória, tűzhely, korszerű teniszpálya várja a látogatókat. Az arborétum gazdag faunájáról tájékoztató tábla ad eligazítást az egyedi fák és cserjék előtt magyar és latin nevet tartalmazó kis táblákról gyűjthet információt a látogató. A főépület mögött található a Nagy Hegyesbori-halom (93,5 m); tetején egy rendezett háromszögelési ponttal, amelynek oldalán rövid leírás/térkép nyújt betekintést a kunhalmok eredetébe.

Kun ősök szobrai 30 cm x 40 cm, acryl, vászon

A kun kőszobrok a kunok temetkezési szokásaira utalnak. A város 1995-ben a redempció 250. évfordulójára, a kun őseinkre és a hajdani Nagykun Kerületre emlékezve állította fel a 9 kőszobrot a 4. sz. főút mellett, a 160-as kilométerkőnél a Kis-hegyesbori halmon. A hét kisebb szobor mindegyike egy-egy nagykun település címerét tartja a kezében.

A Kutatóintézetől délre haladva jobbról érjük el a Türi út leágazását. Ez a földút vezet az 1997-ben természetvédelmi területté nyilvánított Kecskeri-pusztához és a Kecskeri-tóhoz, amely a régi vízvilág egy parányi darabkáját őrizte meg. A Bene tanyán működik a „Pusztai Róka” Nomád Hagyományőrző Egyesület, tagjai az ősök nagyszerű lovasnomád kultúráját elevenítik fel.

Dr. Kenyeresné Zagya Ágnes kiállításainak helyszínei:

Berekfürdő, Berettyóujfalu, Békéscsaba: Szlovák Kultúra Háza,
Budapest: Újpesti Polgári Centrum, Professzorok Háza, UnióGalery,
Csongrád: Aranyág Kápolna, Füzesgyarmat: Sztítás Képtár,
Gyula: Pándy Galéria, Jászárokszállás, Karcag: Györfly István Nagykun Múzeum,
Györfly István Általános Iskola, Kováts Mihály Általános Iskola,
Szentannai Sámuel Középiskola, Déryné Kulturális Központ kisterme,
Püspökladány: Karacs Ferenc Múzeum, Karacs Ferenc Gimnázium,
Sarkad, Amien-Longau - (Franciaország) Karcag testvérvárosa,
Csoportos kiállítások: Békés – Jatnyik Mátyás Múzeum, Bélmegyeri Vadászkastély,
Budapest, Decs, Dunafalva, Karcag, Kétegyháza, Martfű, Nádudvar,
Püspökladány, Tóserdő, Kőtegyán

Korábbi városismertető kiadványok szövegének felhasználásával szerkesztette Dr. Bartha Júlia és Szepesi Tibor.

Kiadó: Déryné Kulturális, Turisztikai, Sport Központ és Könyvtár

5300 Karcag, Dózsa György u. 5-7.

Felelős kiadó: Szepesi Tibor

ISBN: 978-615-00-2839-2

Készül a KIS-ÚJ-LAP KFT. műhelyében 1000 példányban, 2018-ban.

Felelős vezető: Farkas Zsolt